

SIĞIRLARIN NODÜLER EKZANTEMİ

LUMPY SKIN DISEASE (LSD)

Hastalık Kartı

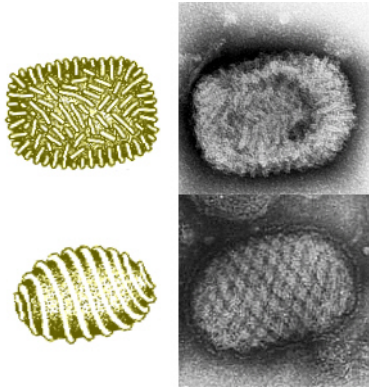
Hazırlayan

Dr. M. Fatih BARUT

Vet. Hekim

Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü

Virolojik Teşhis Laboratuvarı

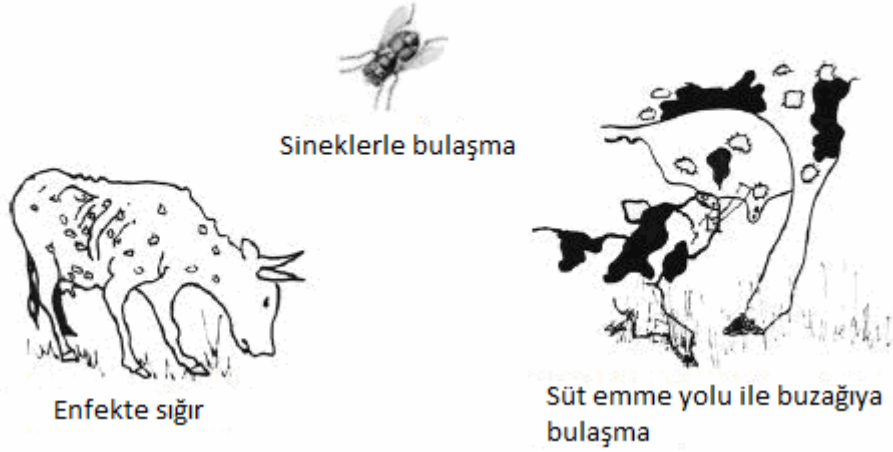

Etken: Etken, koyun keçi çiçeği virusu ile çok yakın antijenik ilişkiye sahip capripox virusudur. Bu antijenik yakınlık koyun çiçek aşısının hastalığa karşı mücadelede başarı ile kullanılmasını sağlamıştır.

Şekil 1. Capripox virusu

Bulaşma:

Sivrisinek, kene ve sokucu sineklerin mekanik bulaştırması, daha az olarak direkt temas ile. Patlamış deri lezyonları, tükürük, burun akıntısı, süt ve infekte hayvanın semeni ile.

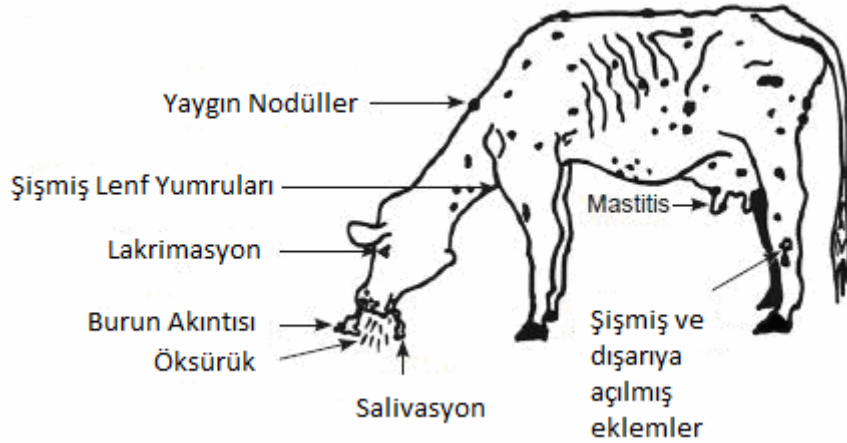
Şekil 2. Bulaşma

Duyarlı hayvanlar:

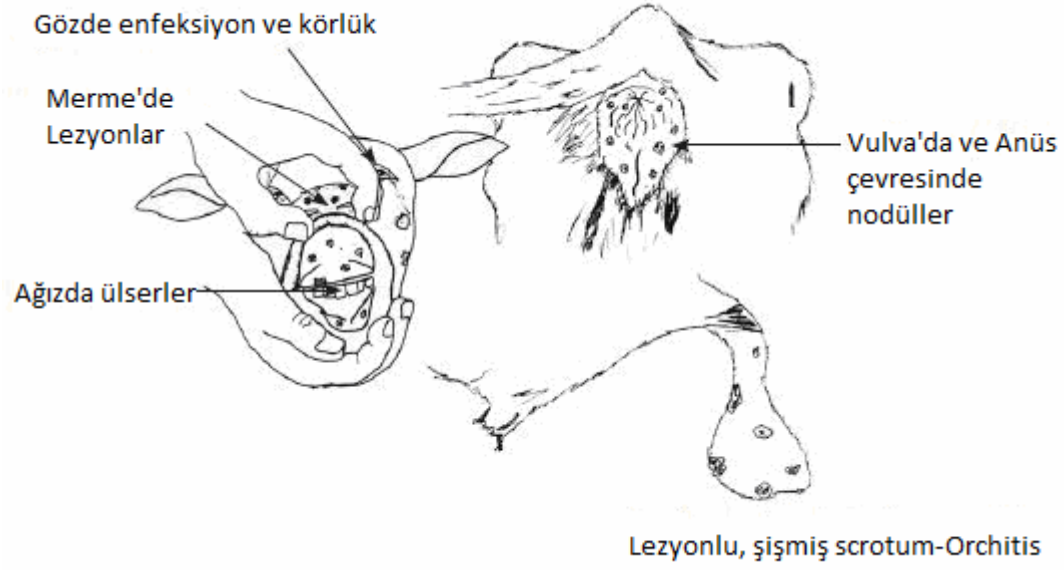
Hastalık sadece sığırlar arasında bulaşma gösterir, koyun ve keçi çiçeğine antijenik yakınlığına rağmen, salgınlar sırasında koyun ve keçilerin hastalıktan etkilendikleri görülmemiştir.

Bulgular:

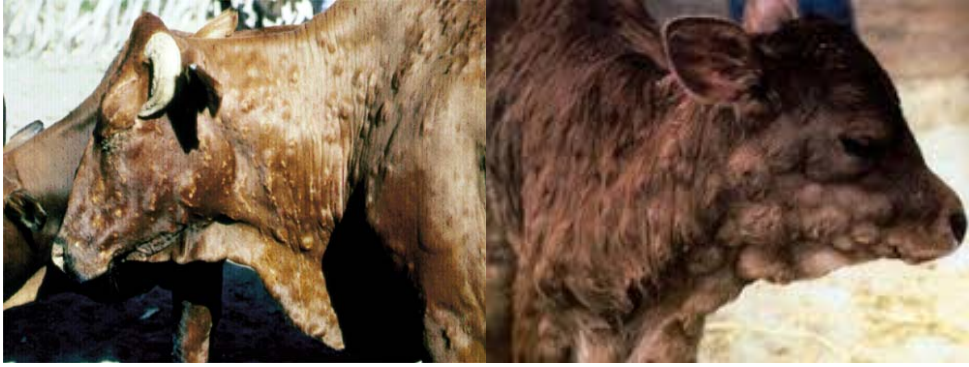
1. Yüksek ateş.
2. Deride yaygın olarak görülen 0,5 - 7 cm çapında nodüller. Başlıca; baş, boyun, bacaklar, perineum, scrotum'da.
3. Yüzeysel lenf yumrularında büyüme
4. Ağızda, sindirim kanalında ve tracheada da nodül bulunabilir.
5. İştah düşmesi sebebiyle kilo kaybı.
6. Lakrimasyon -Göz akıntısı-, burun akıntısı ve Salya akıntısı.
7. Akciğerlerin etkilendiği durumlarda öksürük.
8. Mastitis gelişirse süt veriminde geçici veya kalıcı azalma
9. Testis enfeksiyonu oluşması durumunda boğalarda geçici veya kalıcı kısırılık (infertilite)
10. Eklemlerde dışarıya da açılabilen yangılanma ve şişme
11. Yavru atma
12. Ölüm (%5-10, bazı durumlarda arttığı bildirilmiştir)

Şekil 3. Bulgular

Şekil 4. Bulgular

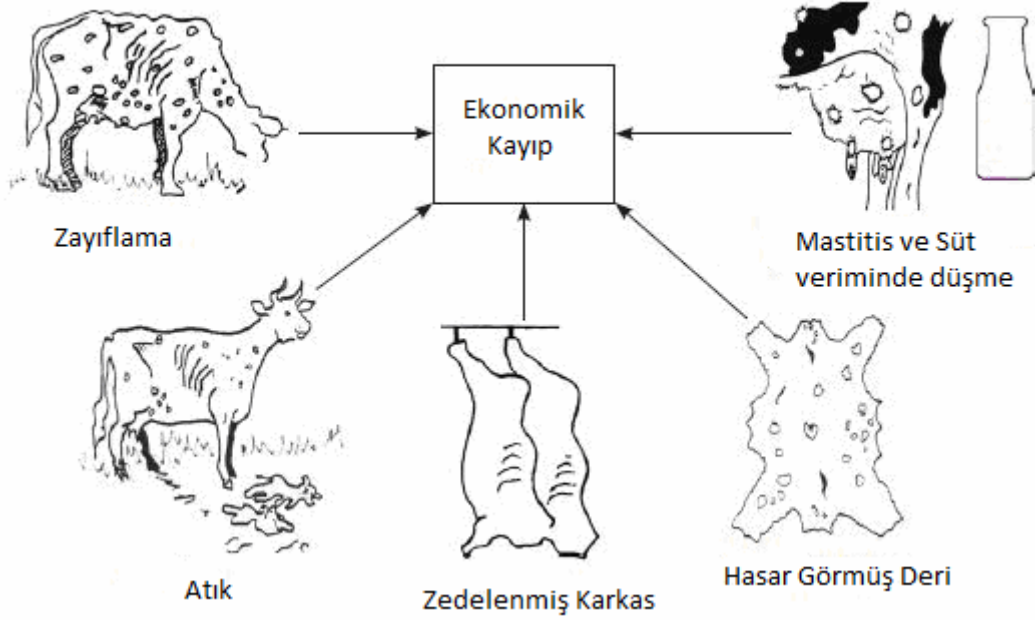

Resim 1. Özellikle baş ve boyun bölgesine yerleşmiş yaygın deri altı nodüller

Resim 2. Burunda görülmesi muhtemel nodüller ve açılan nodüllerden kaynaklanan yaralar

Bu bulguların tamamını görmek her zaman mümkün değildir. Sağlıklı hayvanların %50'si hastalığı bulgu göstermeksizin atlatır. Bu sebeple bulgu göstermemekten - ölüme kadar değişen skalada bu klinik bulguların görülebileceği unutulmamalıdır.

Şekil 4. Ekonomik Önem

Hastalıkta önemli kayıplardan biri de hastalık sebebi ile ölen veya itlaf edilen damızlık değeri yüksek hayvanlardır.

Teşhis:

Başlıca teşhis PCR ve Realtime PCR ile Virus'a ait DNA'nın alınan marazi maddelerden tespiti ile yapılmaktadır.

Marazi madde olarak;

Canlı hayvanlarda Nodüller içinde bulunan seröz, kanlı sıvı (bir kaç damla gibi çok az miktarda olsa da) bir enjektörle alınarak EDTA'lı tüpler içinde soğuk zincirde gönderilmelidir.

Nodül örneği svap ve defibrine kan örneklerine göre 100.000 katına kadar daha fazla Viral DNA içerdiğinden hastalığın teşhisi için yeterlidir.

Bununla birlikte daha düşük duyarlılıkta olmakta birlikte yüksek ateşli, lezyon gösteren hayvanlara ait EDTA'lı defibrine kan (10 ml) ve ağız, burun ve göz svablarından da virus tespit edilebilmektedir.

Ancak hastalığın ilerlemesi ile birlikte gerek ağız burun ve göz akıntılarında gerekse kandaki virus miktarı giderek düştüğünden bu örneklerin hastalığın tespitinde yetersiz kalabileceği bu sebeple en güvenli teşhis materyalinin nodül olduğu unutulmamalıdır.

- Ölen hayvanlardan, deri altındaki nodüller, şişmiş yüzeysel lenf yumruları akciğer ve dalak, soğuk zincirde gönderilmelidir.

Ayırıcı Teşhis:

- Pseudo-lumpy-skin disease, mammillitis (Bovine Herpes Virus-2)
- Besnoitiosis
- Dermatobia hominis larval enfestasyon
- Demodex
- Sinek ısırığı alerjisi
- Streptothricosis
- Deri tüberkülozu
- Hypoderma bovis larvaları

Tedavi ve Korunma: Direkt tedavi yoktur. Sağlıklı hayvanlar koyun çiçek aşısı ile aşılanarak korunmalıdır. Sineklerle mücadele gereklidir.

Otomatik enjektörle yapılan aşılamalar sırasında iatrojenik olarak hasta hayvandan diğerlerine mekanik bulaşma olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Karantina ve kontrollü hayvan hareketleri hastalığın yayılmasını engelleyecektir.

Hasta hayvanlara yapılacak muamelede, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 71037622-010.06.02-2663 sayı, 20.01.2014 tarih ve "Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü" konulu Genelgesinin aşağıda metni bulunan 1.5.3. maddesine göre aşağıdaki şekilde muamele edilmelidir.

"Genel hastalık belirtileri ile birlikte ateşi olmayan ve orta derecede deri lezyonu gösteren hayvanlara ait karkasların, şarta tabi olarak değerlendirilmesi, bunun yanında bu hayvanların lezyonlu organ ve karkas kısımları ile yapılan antemortem muayenede ateşle birlikte generalize akut enfeksiyon gösteren hayvanların karkasları imha edilecektir. Kesim yapılan yerlerin kesim sonu temizlik ve dezenfeksiyonu yapılacaktır."

Zoonoz mu?

Hayır.

İnkübasyon süresi nedir?

Virusun sığırın vücuduna girmesinin ardından ilk bulgular 6-9. günlerde ortaya çıkmaya başlar.

Enfekte boğaların durumu

Enfekte boğaların uzun süre virüsü semen ile saçtığı bildirilmiştir.

Deri lezyonu ile seyreden diđer hastalıklar

Besnoitosis (Fil derisi)

Dermatobia hominis larval enfestasyon

Demodex

Photosensitisation